

Madencilik Faaliyetinin Yürütülmesi Sırasında Bölgede Yer Alan Binaların Zarar Görmesinden Dolayı Bina Maliklerine Ödenen Bedelin Gider Yazılması Hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	85550353-KVK-35-9
Tarih	09.04.2013

T.C.

RİZE VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : 85550353-KVK-35-9

09/04/2013

Konu : Madencilik Faaliyetinin Yürütülmesi Sırasında Bölgede Yer Alan Binaların Zarar Görmesinden Dolayı Bina Maliklerine Ödenen Bedelin Gider Yazılması Hk.

İlgi (a)'da kayıtlı özelge talep dilekçesine istinaden şirketinize 10.04.2012 tarih ve B.07.4.DEF.0.53.10.00-KVK-29-9/1225 sayılı özelge tayin edilmiştir.

Bu defa, şirketiniz tarafından Defterdarlığımıza verilen ilgi (c)'de kayıtlı dilekçelerde;

-3213 sayılı Maden Kanununun 29 uncu maddesine göre, faaliyetlerin can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum oluşturduğunun tespit edilmesi halinde maden üretimine yönelik faaliyetlerin durdurulabileceği,

-Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliğinin 34/4 maddesine göre; işletmelerde hazırlık ya da üretim çalışmaları sürdürülürken çeşitli nedenlerle can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum olduğunun tespiti halinde, gerekli önlemlerin alınması ve çalışmaların yapılabilmesi için ruhsat sahibine

altı aya kadar süre verileceği, bu süre sonunda tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması halinde teminatın irat kaydedilerek işletme faaliyetlerinin durdurulabileceği,

-Bir örneği ekte gönderilmiş olan Maden İşleri Genel Müdürlüğünce hazırlanan Mahallinde Tetkik ve Değerlendirme Raporunda şirketiniz faaliyet alanı içindeki maden sahası ile ilgili olarak her hangi bir olumsuzluğun yaşanmaması ve önceden tedbir alınması için bölgeye özlü köklü ve kalıcı çözümler üretilmesi gerektiği yönünde karara varıldığı,

-..... mevkiinde kurulu maden işletmesi civarında bulunan binalarla ilgili bina malikleri ile şirketiniz arasında imza edilen sözleşmelere istinaden hasarlı binaların boşaltılması, yıkımı ve 10 yıl süre ile inşaat yapılmaması karşılığında, bina maliklerine ödeme yapıldığı, bu ödemelerin mevcut maden alanında alınması gereken tedbirler için kaçınılmaz olduğu, yapılan yatırım tutarının ciddi büyüklükte olduğu, mevcut yasal düzenlemelere göre şirketinizin madencilik faaliyetinin durdurulma ihtimalinin bulunması nedeniyle, bu harcamaların yapılmasının zaruri olduğu

belirtilerek, işletme projesine uygun olarak faaliyetlerini sürdüren şirketinizin, can ve mal güvenliği açısından bir tehlike oluşmaması ve ticari faaliyetinizin sürdürülmesinin bir gereği olarak yapılan söz konusu ödemelerin kurum kazancının tespitinde gider olarak indirilip indirilemeyeceği sorulmaktadır.

Şirketiniz tarafından Defterdarlığımıza verilen ilgi (c)'de kayıtlı dilekçeler ve eklerinde belirtilen konuyla ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünün de görüşü sorulmuştur.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Safi Kurum Kazancı" başlıklı 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde ticari kazancın tespitinde indirilebilecek giderler sayılmış olup, maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde; ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin, (3) numaralı bendinde de, işle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatların, (7) numaralı bendinde ise, Vergi Usul Kanununa göre ayrılan amortismanların gider olarak dikkate alınabileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilebilmesi için yapılan genel giderlerin matrahtan indirilebilmesi için giderle kazancın elde edilmesi ve idamesi arasında illiyet bağının bulunması, giderin keyfi olmaması, yani kazancın elde edilmesi için mecburi olarak yapılması, yapılan gider karşılığında gayri maddi bir kıymet iktisap edilmemiş olması ve bu giderlerin tevsik edici belgelere

dayandırılarak (fatura, fatura yerine geçen vesikalar gibi) yasal kayıtlarda izlenmesi gerekmektedir.

Ticari kazancın tespitinde "tahakkuk esas ilkesi" ve "dönemsellik ilkesi" olmak üzere ilke geçerlidir. Tahakkuk esas ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra miktarının ve işlemten kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Dönemsellik ilkesinde ise, bu gelir veya giderin ilgili olduğu döneme intikalinin sağlanmasıdır. Ayrıca "Dönemsellik" kavramı gereği işletmeler, gelir ve giderlerini tahakkuk esasına göre muhasebeleştirmek, hasılat, gelir ve kârlarını aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırmak durumundadırlar.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 283 üncü maddesinde de, gelecek bir hesap dönemine ait olarak peşin ödenen giderler ile cari hesap dönemine ait olup da henüz tahsil edilmemiş olan hasılatın, mukayyet değerleri üzerinden aktifleştirilmek suretiyle değerlendirileceği hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 3213 sayılı Maden Kanununun 29 uncu maddesinde, "İşletme faaliyeti, projesine ve Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür. İşletme projesine aykırı faaliyette bulunulması ve faaliyetlerin **can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum oluşturduğunun tespit edilmesi halinde** maden üretimine yönelik **faaliyetler durdurulur.**" hükmüne yer verilmiştir.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliğinin 34/4 maddesinde de; "İşletmelerde hazırlık ya da üretim çalışmaları sürdürülürken şev açısı, basamak yüksekliği, basamak genişliği, heyelan, göçük, tahkimat, alt yapı gibi nedenlerle **can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum oluştuğunun tespiti halinde**, gerekli önlemlerin alınması ve çalışmaların yapılabilmesi için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir. Mücbir sebepler dışında bu süre uzatılmaz. Bu süre sonunda projeye uygun faaliyette bulunulmaması veya tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması halinde teminat irat kaydedilerek can ve mal güvenliği ile faaliyetlerin projeye uygun hale getirilmesi yönündeki hazırlık faaliyetleri dışındaki **işletme faaliyetleri durdurulur.**" açıklamalarına yer verilmiştir.

Şirketiniz tarafından Defterdarlığımıza verilen dilekçe ekinde alınan ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünün şirketinizin mevkiinde bulunan madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak hazırladığı, 21/09/2011-4080 no.lu Tetkik ve Değerlendirme Raporunda; yapılan madencilik faaliyetleri nedeniyle bölgede oluşabilecek can ve mal tehlikesinden bahsedildiği ve Raporun 7 no.lu Tetkikler ve Tespitler ile Teknik ve Mali Konulara ilişkin Görüşler bölümünde, şirketiniz faaliyet alanı içindeki maden sahası ile ilgili olarak her **hangi bir olumsuzluğun yaşanmaması** ve önceden tedbir alınması için **"bölgeye özlü köklü ve kalıcı çözümler üretilmesi gerekmektedir"** şeklinde karara varıldığı anlaşılmıştır.

Maden İşleri Genel Müdürlüğünden alınan yazıda da, Genel Müdürlüklerince yapılan inceleme neticesinde, İlçesi hudutlarında bulunan Genel Müdürlüğü uhdesindeki sicil: sayılı ruhsat

için üniversitelere hazırlatılan rapor doğrultusunda, ruhsat sahasında tasman olduğu ve söz konusu rapora göre mevcut durumun can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturacağına ifade edildiği; dolayısıyla, heyet tespitleri ve hazırlatılan üniversite raporları doğrultusunda yapılan çalışmaların Maden Kanununun ilgili maddeleri kapsamında can ve mal güvenliği açısından gereklilik arz ettiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, şirketinizin; Maden Kanunu ve ilgili Yönetmelik hükümleri uyarınca, maden sahasının güvenliğinin sağlanması ve maden sahası etrafındaki güvenlik tedbirlerinin alınması ile yükümlü olması, mevcut maden alanında alınması gereken tedbirler ve bu tedbirler için yapılan harcamaların yapılmaması halinde şirketinizin ticari faaliyetinin durdurulması ihtimalinin mevcut olması ve hazırlanan Mahallinde Tetkik ve Değerlendirme Raporunda bu hususlara yer verilmiş olması ile konuyla ilgili Maden İşleri Genel Müdürlüğünden alınan yazıda da, yapılan çalışmaların Maden Kanununun ilgili maddeleri kapsamında can ve mal güvenliği açısından gereklilik arz ettiğinin belirtilmesi nedeniyle, bina malikleri ile imza edilecek sözleşmelere istinaden binaların boşaltılması, yıkımı ve 10 yıl süre ile inşaat yapılmaması karşılığında bina maliklerine yapacağınız ödemelerin, ticari faaliyetinizin elde edilmesi ve idame ettirilebilmesi için yapılması gereken zorunlu bir gider niteliğinde olduğunun kabul edilmesi mümkündür.

Dolayısıyla, söz konusu ödemelerin 10 yıla ilişkin eşit tutarlarda peşin ödenen gider olarak kabul edilerek aktifleştirilmek suretiyle dikkate alınması ve her yıla isabet eden tutarın ilgili dönemde üretim maliyetine eklenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelveğe uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.